

Til alle borgmestre i kommuner i Region Hovedstaden

X. maj 2021

Samfundskontrakten risikerer at knække i hovedstadsregionen

Kære borgmestre,

Vi skriver til jer med en alvorlig bekymring for de stigende udfordringer, som kommunerne i hovedstadsregionen har med at rekruttere pædagoger, lærere, sygeplejersker og andre vigtige faggrupper. Problemet forstærkes de kommende år med de større ældreårgange og flere småbørn. Samtidig søger flere unge i regionen mod universiteterne og fravælger i stigende grad velfærdsuddannelserne. Det kan risikere at ende katastrofalt, hvis vi ikke får ændret udviklingen og får langt flere til at søge velfærdsuddannelserne.

Københavns Professionshøjskole (KP) har i dag ca. 20.000 studerende fordelt på 21 professionsbacheloruddannelser, hvor de største er uddannelserne til pædagog, lærer, sygeplejerske, socialrådgiver og fysioterapeut. De uddannes i bl.a. Hillerød, København, Frederiksberg, Helsingør og Rønne. Det er KP's ansvar og opgave at sikre, at regionens virksomheder, institutioner mv. inden for de områder, vi uddanner til, er forsynet med medarbejdere med de rette kompetencer.

I KKR Hovedstaden har vi et godt samarbejde kommunerne imellem og har bl.a. sammen med Region H og KP etableret et formaliseret samarbejde om øget kvalitet i praktikken og styrket sammenhæng mellem teori og praksis. I KKR Hovedstaden har vi også gennem længere tid drøftet de stigende udfordringer med rekruttering af pædagoger, lærere og sygeplejersker, og hvordan vi kan få flere til at vælge velfærdsuddannelserne og dermed få uddannet den arbejdskraft, vi har brug for i kommunerne. Udfordringer vi kender fra SOSU-området, men målgrupperne til velfærdsuddannelserne er primært gymnasiale elever. Vi står alle overfor betydelige udfordringer i de kommende år og har brug for jeres politiske opmærksomhed.

Region Hovedstaden har kritiske velfærdsudfordringer

30 pct. af Danmarks befolkning bor i Region H, alene i København og Frederiksberg kommuner bor næsten lige så mange som hele Region Sjælland. Borgerne i kommunerne i Region H kommer, mere end noget andet sted i Danmark, til at mangle kvalificerede velfærduddannede.

Man kan have det indtryk, at Region H har alle gode kort på hånden – uddannelses-, indkomst- og beskæftigelsesmæssigt sammenlignet med resten af landet, men data fortæller noget andet. Analyser og fremskrivninger af behovet for sygeplejersker, lærere og pædagoger tegner dystre billeder. Region H har allerede i dag landets højeste andel af ufaglærte i dagtilbud og stort set det samme ses på skoleområdet. Og det bliver kun værre.

1. Borgerne i Region H står overfor en række kritiske udfordringer, fx
 - a. Flere børn og mange flere ældre i de kommende år betyder, at kommunerne i Region H allerede nu, men også i stigende grad, kommer til at mangle dygtige pædagoger, sygeplejersker, lærere, socialrådgivere og andre vigtige faggrupper. Der uddannes langt fra nok til at følge med udviklingen. Flere kommuner står overfor meget store stigninger i antallet af plejekrævende ældre.
 - b. En række kommuner står med meget store udfordringer i forhold til borgernes uddannelsesniveau, ulighed i sundhed, omfanget af udsatte børn og unge mv., som kalder på dygtige socialrådgivere, sundhedssygeplejersker og gode uddannelsesmuligheder for unge. Region H rummer også udkant. Vi har kommuner i regionen, som har udfordringer på niveau med de mest udfordrede kommuner i Danmark.
2. Arbejdsmarkedet i Region H er presset på velfærdsprofessionelle, fx
 - a. Region H har Danmarks laveste andel af uddannede pædagoger blandt de ansatte i dagtilbud. Fx har kun 45% af det pædagogiske personale i dagtilbud en pædagoguddannelse, hvor det i Region Nordjylland er 60%. På skoleområdet ligger andelen af uddannede lærere også blandt landets laveste.
 - b. Manglen på sygeplejersker, lærere og pædagoger viser sig i ubesatte stillinger i Region H. Ledigheden er nærmest ikke eksisterende.
3. Velfærdsuddannelserne i hovedstadsregionen er under pres, fx
 - a. Der uddannes langt fra nok pædagoger, lærere og sygeplejersker og andre vigtige faggrupper til at matche behovet de kommende år.
 - b. Der er hård konkurrence om flere studerende til velfærdsuddannelserne. Flere og flere unge i Region H søger ind på et universitet efter, de har afsluttet hf eller stx. Det betyder, at KP har svære og svære ved at rekruttere dygtige unge til velfærdsuddannelserne. Situationen er væsentlig mere kritisk end i andre regioner.

- c. Universiteterne er fyldigt og stærkt repræsenteret i København. Det er de ikke i fx Region Sjælland. Professionshøjskole Absalon (dækker Region Sjælland) har de seneste 10 år haft en vækst i optaget af studerende, der er 8 gange større end KP's beskedne vækst.

Udfordringerne er ganske alvorlige i kommunerne i Region H. Kombinationen af mangel på velfærdsmedarbejdere, vigende søgning til velfærdsuddannelserne, ulighed i velfærden og betydelige demografiske forskydninger er faretruende, hvis vi ikke ved fælles indsats får vendt udviklingen.

Vi frygter at komme i en situation, hvor vi ikke kan tilbyde befolkningen den kvalificerede arbejdskraft, der skal udgøre fundamentet i vores velfærdssamfund. Derved risikerer vi, at velfærdssamfundets kontrakt med borgerne smuldrer.

Vi har indtil videre arbejdet med indsatser i følgende løsningszoner:

1. Optag – det almene gymnasium og ungdomsuddannelserne skal sende flere mod velfærdsuddannelserne.
2. Uddannelserne løftes – i praktik, i kvalitet, og det skal finansieres.
3. Bedre karriere- og udviklingsmuligheder for særligt lærere og pædagoger. Det vil gøre professionerne mere attraktive
4. Etablering af en anden kommunikativ ramme om dagtilbud, sundhed og skole. Der er brug for mere end dårlige historier.

Vi har vedhæftet en datapakke, der dokumenterer og uddyber både problemstillinger og løsningszoner skitseret ovenfor. Vi håber, at I i kraft af jeres rolle som politiske topledere i kommunerne vil have en opmærksomhed på både de skitserede problemstillinger og de mulige løsninger og indsatser i jeres politiske arbejde og efterårets valgkamp.

Med venlig hilsen

Jesper Fisker
Bestyrelsesformand
Københavns Professionshøjskole

Steen Christiansen
Formand, KKR Hovedstaden

Stefan Hermann
Rektor
Københavns Professionshøjskole

Karsten Søndergaard
Næstformand, KKR Hovedstaden